

Treoirlínte Leasaithe ar luacháil Forálacha Teicniúla

eiopa

European Insurance and
Occupational Pensions Authority

NUA: Treoirlíne 0 – COMHRÉIREACHT

1. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais na Treoirlínte maidir le luacháil forálacha teicniúla a chur i bhfeidhm ar bhealach atá comhréireach le cineál, scála agus castacht na rioscaí is gné dhílis dá ngnó. Níor cheart go mbeadh de thoradh air sin go mbeadh imeacht ábhartha ó luach an ábhair theicniúil ón méid reatha a bheadh ar ghnóthais árachais agus athárachais a íoc dá n-aistreofaí a n-oibleagáidí árachais agus athárachais láithreach chuig gnóthas árachais nó athárachais eile.

NUA: Treoirlíne 24a – ÁBHARTHACHT I SOCRÚ BOINN TUISCEANA

2. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais toimhdí a shocrú agus breithiúnas na saineolaithe a úsáid, go háirithe ag cur san áireamh ábharthacht iarmhairt úsáid toimhdí maidir leis na Treoirlínte seo a leanas maidir le socrú toimhdí agus breithiúnas na saineolaithe.
3. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais measúnú a dhéanamh ar ábharthacht agus táscairí cainníochtúla agus cáilíochtúla araon á gcur san áireamh agus teagmhais dhénártha, teagmhais fhoircneacha agus teagmhais nach bhfuil i sonraí stairiúla á gcur san áireamh. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais meastóireacht iomlán a dhéanamh ar na táscairí a breithníodh.

NUA: Treoirlíne 24b – Rialachas socrú toimhdí

4. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais a áirithiú go leanann gach socrú toimhdí agus úsáid breithiúnas saineolaithe go háirithe, próiseas bailíochtaithe agus doiciméadaithe.
5. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais a áirithiú go ndíorthaítear na toimhdí agus go n-úsáidtear iad go comhsheasmhach le himeacht ama agus ar fud an ghnóthais árachais nó athárachais agus go bhfuil siad oiriúnach don úsáid atá beartaithe dóibh.
6. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais na toimhdí a fhormheas ar leibhéal sinsearachta leordhóthanacha de réir a n-ábharthachta, i gcás fhormhór na dtuimhdí ábhartha suas go dtí an comhlacht riaracháin, bainistíochta nó maoirseachta agus lena n-áirítear.

NUA: Treoirlíne 24c – Cumarsáid agus éiginnteacht maidir le socrú toimhdí

7. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais a áirithiú go ndéanann na próisis a bhaineann le toimhdí, agus go háirithe maidir le húsáid breithiúnas saineolach agus na toimhdí sin á roghnú, iarracht go sonrach an riosca míthuisceana nó míchumarsáide idir na róil éagsúla go léir a bhaineann leis na toimhdí sin a mhaolú.

8. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais próiseas foirmiúil agus doiciméadaithe maidir le haiseolas a bhunú idir na soláthraithe agus na húsáideoirí breithiúnais ábhartha saineolach agus na toimhdí a thagann as.
9. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais éiginnteacht na dtoimhdí chomh maith leis an éagsúlacht ghaolmhar sna torthaí deiridh a dhéanamh trédhearcach.

NUA: Treoirlíne 24d – Doiciméadú socrú toimhdí

10. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais an próiseas chun toimhdí a shocrú a dhoiciméadú agus, go háirithe, úsáid a bhaint as breithiúnas na saineolaithe, ar shlí a fhágann go bhfuil an próiseas trédhearcach.
11. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais na toimhdí a thagann as agus a n-ábharthacht, na saineolaithe lena mbaianeann, an úsáid atá beartaithe agus an tréimhse bailíochta a áireamh sa doiciméadacht.
12. Ba cheart go n-áireodh gnóthais árachais agus athárachais an réasúnaíocht leis an tuairim, lena n-áirítear an bonn faisnéise a úsáideadh, leis an leibhéal mionsonraí is gá chun na toimhdí agus an próiseas agus na critéir cinnteoireachta a úsáidtear chun na toimhdí a roghnú agus gan aird a thabhairt ar roghanna eile.
13. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais a áirithiú go bhfaighidh úsáideoirí toimhdí ábhartha faisnéis scríofa atá soiléir agus cuimsitheach faoi na toimhdí sin.

NUA: Treoirlíne 24e – Socrú na mbonn tuisceana a bhailíochtú

14. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais a áirithiú go ndéanfar an próiseas chun toimhdí a roghnú agus chun breithiúnas saineolaithe a úsáid a bhailíochtú.
15. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais a áirithiú go ndéanfar doiciméadú ar an bpróiseas agus ar na huirlisí chun na toimhdí a bhailíochtú agus go háirithe maidir le húsáid breithiúnas saineolaithe.
16. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais na hathruithe ar thoimhdí ábhartha mar fhreagairt ar fhaisnéis nua a rianú, agus na hathruithe sin a anailísiú agus a mhíniú chomh maith le diallais réaduithe ó thoimhdí ábhartha.
17. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais, i gcás inarb indéanta agus is iomchuí, uirlisí bailíochtaithe a úsáid amhail tástáil struis nó tástáil íogaireachta.
18. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais athbhreithniú a dhéanamh ar na toimhdí a roghnaíodh, ag brath ar shaineolas neamhspleách inmheánach nó seachtrach.

19. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais tarlaithe imthosca a bhrath faoina measfaí na toimhdí a bheith bréagach.

LEASAITHE: Treoirlíne 25 – FACHTÓIRÍ RIOSCA BITHMHÉADRACHA A SHAMHALTÚ

20. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais a mheas an bhfuil cur chuige cinntitheach nó stocastach comhréireach le neamhchinnteacht na bhfachtóirí riosca bithmhéadracha a shamhaltú.
21. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais fad na ndliteanas a chur san áireamh agus measúnú á dhéanamh acu an bhfuil modh lena ndéantar faillí ar athruithe sa todhchaí ar fhachtóirí riosca bithmhéadracha comhréireach, go háirithe agus measúnú á dhéanamh ar an earráid a tugadh isteach sa toradh leis an modh.
22. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais a áirithiú, agus measúnú á dhéanamh acu an bhfuil modh a ghlacann leis go bhfuil fachtóirí riosca bithmhéadracha neamhspleách ar aon athróg eile comhréireach, agus go gcuirtear sainiúlachtaí na bhfachtóirí riosca san áireamh. Chun na críche sin, ba cheart an measúnú ar leibhéal an chomhghaolmhaireachta a bheith bunaithe ar shonraí stairiúla agus ar bhreithiúnas na saineolaithe.

NUA: Treoirlíne 28a – COSTAIS BHAINISTÍOCHTA INFHEISTÍOCHTA

23. Ba cheart go n-áireofaí sna gnóthais árachais agus athárachais speansais riaracháin agus trádála a bhaineann leis na hinfheistíochtaí is gá chun conarthaí árachais agus athárachais a sheirbhísiú.
24. Go háirithe, i gcás táirgí a gceanglaíonn téarmaí agus coinníollacha an chonartha nó an rialacháin orthu na hinfheistíochtaí a bhaineann le táirge a shainaithint (e.g. formhór na dtáirgí aonadnasctha agus treoirnasctha, táirgí arna mbainistiú i gcistí imfhálaithe agus táirgí a gcuirtear coigeartú meaitseála i bhfeidhm orthu), ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais na hinfheistíochtaí a bhreithniú.
25. I gcás táirgí eile, ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais an measúnú a bhunú ar shaintréithe na gconarthaí.
26. Mar shampla, féadfaidh gnóthais árachais agus athárachais gach speansas bainistíochta infheistíochta a mheas freisin.
27. Ba cheart aisíocaíochtaí speansas bainistíochta infheistíochta a íocann an bainisteoir ciste leis an ngnóthas a chur san áireamh mar shreafaí airgid isteach eile. I gcás ina roinntear na

haisíocaíochtaí sin leis na sealbhóirí polasaí nó le tríú páirtithe eile, ba cheart na heis-sreafaí airgid comhfhreagracha a mheas freisin.

LEASAITHE: Treoirlíne 30 – CAITEACHAIS A CHIONROINNT

28. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais speansais a leithdháileadh agus a theilgean ar bhealach réalaíoch agus oibiachtúil agus ba cheart dóibh leithdháileadh na gcostas sin a bhunú ar a straitéisí gnó fadtéarmacha, ar anailís a rinneadh le déanaí ar oibríochtaí an ghnó, ar thiománaithe speansas iomchuí a shainnithint agus ar cóimheasa cionroinnte caiteachais iomchuí.
29. Gan dochar don mheasúnú comhréireachta agus don chéad mhír den treoirlíne seo, ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais smaoineamh ar an simpliú a leagtar amach in Iarscríbhinn Theicniúil I a úsáid, chun forchostais a leithdháileadh le himeacht ama, nuair a chomhlíontar na coinníollacha seo a leanas:
30. déanann an gnóthas gnó in-athnuaite go bliantúil;
31. ní mór a rá gur gnó nua na hathnuachan de réir teorainneacha an chonartha árachais;
32. tarlaíonn na héilimh go haonfhoirmeach le linn na tréimhse cumhdaigh.

LEASAITHE: Treoirlíne 33 – ATHRUITHE AR CHOSTAIS

33. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais a áirithiú go bhfuil toimhdí maidir le héabhlóid na speansas le himeacht ama, lena n-áirítear speansais todhchaí a eascraíonn as gealltanais a rinneadh ar an dáta luachála nó roimhe sin, iomchuí agus go mbreithneoidh siad cineál na gcostas lena mbaineann. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais boilsciú a chur san áireamh atá i gcomhréir leis na toimhdí eacnamaíocha a dhéantar agus le spleáchas na gcostas ar shreafaí airgid eile an chonartha.

NUA: Treoirlíne 37a – IOMPAR DINIMICIÚIL SEALBHÓIR POLASAÍ

34. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais a gcuid toimhdí a bhunú ar ráta feidhmiúcháin na roghanna ábhartha ar:
35. - fianaise staitistiúil agus eimpíreach, i gcás ina bhfuil sí ionadaíoch ar iompar sa todhchaí, agus
36. - breithiúnas saineolaithe ar réasúnaíocht fhóna agus le doiciméadú soiléir.

37. Níor cheart go mbreathnófaí ar an easpa sonraí le haghaidh cásanna foircneacha leis féin mar chúis le samhaltú dinimiciúil iompraíochta sealbhóirí polasaí agus/nó leis an idirghníomhú le gníomhaíochtaí bainistíochta amach anseo a sheachaint.

NUA: Treoirlíne 37B – BOINN TUISCEANA DÉTHREOCHA

38. Agus na boinn tuisceana maidir le hiompar dinimiciúil sealbhóirí polasaí á socrú, ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais a mheas go mbíonn an spleáchas ar an teagmhas spreagtha agus ar ráta feidhmiúcháin na rogha déthreorach de ghnáth, i.e. ba cheart méadú agus laghdú araon a mheas ag brath ar threo an trucear imeacht.

NUA: Treoirlíne 37c – rogha chun préimheanna breise nó éagsúla a íoc

39. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais na roghanna conarthacha ábhartha uile a shamhaltú agus na sreafaí airgid á réamh-mheasta acu, lena n-áirítear an rogha préimheanna breise a íoc nó méid na bpréimheanna atá le híoc a thagann faoi theorainneacha conartha a athrú.

NUA: Treoirlíne 40A – PLEAN BAINISTÍOCHTA CUIMSITHEACH

40. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais a áirithiú gurb é an plean cuimsitheach gníomhaíochtaí bainistíochta don todhchaí atá formheasta ag an gcomhlacht riaracháin, bainistíochta nó maoirseachta:

- doiciméad aonair ina liostaítear na boinn tuisceana go léir a bhaineann le gníomhaíochtaí bainistíochta sa todhchaí a úsáidtear sa ríomh meastachán is fearr; nó

- téacs atá ábhartha maidir leis an LEE tacar doiciméad, mar aon le fardal, a thugann léargas iomlán soiléir ar na boinn tuisceana go léir a bhaineann le gníomhaíochtaí bainistíochta sa todhchaí a úsáidtear chun an meastachán is fearr a ríomh.

NUA: Treoirlíne 40b – Breithniú ar ghnó nua agus gníomhartha bainistíochta amach anseo á socrú

41. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais an éifeacht atá ag gnóthais nua a mheas maidir le gníomhaíochtaí bainistíochta don todhchaí a shocrú agus na hiarmhairtí ar thiomhdí gaolmhara eile a mheas go cuí. Go háirithe, toisc go bhfuil teorainn leis an tsraith sreafaí airgid atá le réamh-mheasta trí Airteagal 18 den Rialachán Tarmligthe maidir le teorainneacha conartha a chur i bhfeidhm, níor cheart go gcuirfeadh sé ar ghnóthais árachais agus athárachais a mheas nach mbraitheann toimhdí ach ar an tacar réamh-

mheasta airgid sin amháin sreabhadh gan aon tionchar ag gnó nua. Tá sé seo fíor go háirithe maidir le toimhdí maidir le leithdháileadh sócmhainní riosca, bainistiú na bearna ré nó cur i bhfeidhm meicníochtaí comhroinnte brabúis.

NUA: Treoirlíne 53A – LUACHÁIL STOCASTACH A ÚSÁID

42. Ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais samhaltú stocastach a úsáid chun forálacha teicniúla na gconarthaí a bhfuil a sreafaí airgid ag brath ar imeachtaí agus forbairtí sa todhchaí a luacháil, go háirithe iad siúd a bhfuil roghanna agus ráthaíochtaí ábhartha acu.
43. Agus measúnú á dhéanamh an bhfuil gá le samhaltú stocastach chun luach na roghanna agus na ráthaíochtaí a ghabháil go leordhóthanach, ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais, go háirithe, ach ní hamháin, na cásanna seo a leanas a bhreithniú:
44. aon chineál meicníochta um chomhroinnt brabúis ina mbraitheann na sochair sa todhchaí ar aiscur na sócmhainní;
45. ráthaíochtaí airgeadais (e.g. rátaí teicniúla, fiú gan sásra comhroinnte brabúis), go háirithe, ach ní amháin iad, i gcás ina gcomhcheanglaítear iad le roghanna (e.g. roghanna tabhairt suas) a méadóidh a samhaltú dinimiciúil luach reatha na sreafaí airgid i gcásanna áirithe.

NUA: Treoirlíne 57A – Fachtóirí riosca margaidh is gá chun torthaí iomchuí a bhaint amach

46. Agus measúnú á dhéanamh acu an bhfuil na fachtóirí riosca ábhartha go léir samhaltaithe maidir le forálacha Airteagail 22(3) agus 34(5) den Rialachán Tarmiligthe, ba cheart go mbeadh gnóthais árachais agus athárachais in ann a léiriú go léiríonn a samhaltú luaineacht a gcuid sócmhainní go leordhóthanach agus go léirítear go cuí na foinsí ábhartha luaineachta (e.g. raon difríochta agus riosca mainneachtana).
47. Go háirithe, ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais samhlacha a úsáid a cheadódh rátaí úis diúltacha a shamhaltú.

LEASAITHE: Treoirlíne 77 – Toimhdí a úsáidtear chun BIIPAA a ríomh

48. Chun críocha na forálacha teicniúla gan lamháil riosca a ríomh faoin toimhde nach bhfaightear na préimheanna a bhaineann le conarthaí árachais agus athárachais atá ann cheana agus a bhfuiltear ag súil go bhfaighfear iad sa todhchaí, ba cheart do ghnóthais árachais agus athárachais an modh achtúireach céanna a úsáidtear chun na forálacha teicniúla gan lamháil riosca a ríomh i gcomhréir le hAirteagal 77 de Threoir Shócmhainneacht II a chur i bhfeidhm, agus na toimhdí athraithe seo a leanas acu:

49. ba chóir caitheamh le beartais amhail is go leanann siad de bheith i bhfeidhm seachas iad a mheas mar bhearta tugtha suas;
50. beag beann ar na téarmaí dlíthiúla nó conarthacha is infheidhme maidir leis an gconradh, níor cheart go n-áireofaí leis an ríomh pionóis, laghduithe nó aon chineál eile coigeartaithe ar luacháil achtúireach theoriciúil na bhforálacha teicniúla gan corrlach priacal arna ríomh amhail is gur lean an beartas de bheith i bhfeidhm.
51. Ba cheart go bhfanfadh na boinn tuisceana eile go léir (e.g. básmhaireacht, dul i léig nó speansais) gan athrú. Ciallaíonn sé sin gur cheart do na gnóthais árachais agus atharachais an léaslíne réamh-mheastacháin chéanna, gníomhaíochtaí bainistíochta amach anseo agus rátaí feidhme rogha sealbhóirí polasaí a úsáidtear i ríomh na meastachán is fearr a chur i bhfeidhm gan iad a choigeartú chun a mheas nach bhfaighfear préimheanna amach anseo. Fiú dá bhfanfadh gach bonn tuisceana ar speansais mar a bhí, d'fhéadfaí tionchar indéireach a bheith ar leibhéal roinnt speansas (e.g. speansais éadála nó speansais bhainistíochta infheistíochta).

NUA: Treoirlíne 77a – CUR CHUIGE MALARTACH CHUN BIIPAA A RÍOMH

52. Féadfaidh gnóthais árachais agus atharachais BIIPAA a shainnithint mar chuid de luach reatha na mbrabús todhchaí a bhaineann le préimheanna todhchaíochta i gcás nach n-imíonn an toradh go hábhartha ón luach a bheadh mar thoradh ar an luacháil a bhfuil cur síos air i dTreoirlíne 77. Is féidir an cur chuige seo a chur i bhfeidhm trí úsáid a bhaint as dearadh foirmle